

Het oogmerk van deze column is de actualiteit te laten becommentariëren door een deskundige uit de milieuwereld. Suggesties voor mogelijke onderwerpen zijn welkom bij de redactie.

Henk van Zoelen, voormalig directeur van SCG, nu manager Bodem+ waar SCG in is opgegaan, h.van.zoelen@senter.novem.nl

MOERAS-ZAAK IS EINDELIJK VOORBIJ

Ook in hoger beroep is het Service Centrum Grond (SCG) vrijgesproken van het plegen van vermeende valsheid in geschrifte. Met een gevoel van: eindelijk gerechtigheid, kunnen wij het boek dichtslaan. Na zeven lange jaren is de Moeraszaak eindelijk voorbij.*

In 1999 stapte ik van de provincie Noord-Brabant over naar het SCG om leiding te gaan geven aan een in gang gezet veranderingsproces. Deze organisatie was opgebouwd om de reiniging van verontreinigde grond te bevorderen en had er in de loop der jaren de taken bijgekregen om te stimuleren dat nog niet-reinigbare grond in afwachting van reinigingsmogelijkheden tijdelijk verantwoord werd opgeslagen en dat gereinigde grond werd hergebruikt. De laatste twee taken werden steeds meer als een private zaak gezien, omdat de markt erop anticipeerde met het ontwikkelen van grondbankactiviteiten. Reden voor SCG om ze af te stoten en over te dragen aan de markt.

Een belangrijke verandering in de organisatie was de overgang van een onderneming die veel projecten zelf uitvoerde, naar een dienstverlenende organisatie met als doel de ondersteuning van de overheden bij de verwerking en toepassing van grond en baggerspecie. *Grond op de goede plaats* was de slogan!

Met dit veranderingsproces in volle gang kwam het bepaald niet goed uit, dat we betrokken raakten in de Moeraszaak. Aanvankelijk nog vrij onschuldig: er kwamen enkele politieteam langs om dossiers in te

zien. Openheid en transparantie zijn kernwaarden, die ik zeker na twintig jaar overheidserfaring zeer koester. Dus kwamen de dossiers op tafel.

Anders werd het toen ik maanden later zomaar twee collega's 's morgens niet op het werk aantrof. En even later de derde vanachter zijn bureau werd opgepikt, in een politieauto gedropt en met gierende banden afgevoerd. Ik stond erbij en keek ernaar. Het ging te snel om iets te kunnen doen. De rechercheurs hadden kennelijk niet de opdracht meegekregen om mij even op de hoogte te stellen van de reden dat ik tijdelijk medewerkers moest missen. Enig telefonisch spreekwerk bracht aan het licht dat zij in Rotterdam waren opgeborgen voor verhoor.

Deze werkwijze: de lijn van het strafrecht, waar ook de lijn van bestuursrecht mogelijk was geweest, heb ik niet kunnen waarderen. Wij waren immers toch een organisatie met overheidstaken en wilden ons werk gewoon zo goed mogelijk doen. Dat wij in dit vak geconfronteerd konden worden met aanbieders van grond en afval die het met de regels niet zo nauw namen, realiseerden we ons terdege. Wij hadden de werkprocessen daarom zo ingericht dat fouten - zeker bewuste fouten - schier onmogelijk waren. Verbazing alom dus.

Een verbazing die toenam gaandeweg het proces, omdat het Openbaar Ministerie, dat opdracht had gegeven tot het strafonderzoek, niet bereid bleek tot een gesprek. We waren verdacht! Zelfs niet toen we na vijf jaar vrijgesproken werden. Sterker nog: het

OM besloot in hoger beroep te gaan tegen de vrijspraak. Ook daarna volgde er geen gesprek, ondanks ons aanbod daartoe. En nu het hoger beroep is afgerond met wederom vrijspraak voor het SCG, blijft het OM nog steeds een gesprek uit de weg gaan.

Gelukkig heeft de zaak voor de SCG ook een positieve kant gekregen. Het leidde ontegenzeggelijk tot de versnelde doorvoering van al in gang gezette verbeterpunten. Voorbeelden hiervan zijn het controleprotocol, met fysieke toetsingen, de depotkeuringen, het toezichtsarrangement en het reglement. Het SCG heeft mede door deze zaak veel geleerd.

Een gezamenlijke evaluatie met het Openbaar Ministerie, de politie, de belastingdienst en de betrokken departementen zou recht doen aan de energie die in deze zaak gestoken is.

Het SCG-bestuur heeft zich daarom gewend tot het college van procureurs-generaal met het aanbod om de opgedane kennis en ervaring te delen. De maatschappelijke kosten van dit onderzoek onderstrepen de noodzaak van een dergelijke afronding.

* 'Moeras' is de door het OM gekozen titel voor dit onderzoek, in de veronderstelling dat ronde de verwerking van grond cq afval allerlei misstanden bestonden. Als het ware een moeras van duistere praktijken.